

Quaritur autem utrū uestra, an nostra sit ecclesia dei. Quapropter illud quærēdū est à capite, cur schisma feceritis. Si nō rescripseris, ego apud deū quantū credo facilem causam habeo, quia uiro, quē audiui excepto schismate bonū & liberaliter instructum, pacificātes litteras misi. Tu uideris quid illi respondeas, cuius nūc laudanda patientia, in fine uero timēda sententia est. Si autem rescripseris ea cura qua tibi scriptum uides, aderit misericordia dei, ut aliquando error qui nos dirimit, & amore pacis & ratione ueritatis intereat. Memento quod de Rogatensibus non dixerim, qui uos Firmianos appellare dicuntur, sicut nos Macarianos appellatis. Neq; de Ruficazēsi episcopo uestro, qui cū Firmo pactus perhibetur incolumitatem suorū, ut ei portæ aperirentur, & in uastationē darentur catholici, & alia innumerabilia. Desine ergo locis communibus exaggerare facta hominum, uel audita uel cognita. Vides enim quæ de uestris taceā, ut de origine schismatis, ubi tota causa est, res agatur. Dominus deus inspiret tibi cogitationem pacificam desiderabilis & dilectæ frater.

Augustinus cum cæteris, per Generosum respondet cuiusdam Donatistæ presbyteri litteris, de schismate Donatistarum.

Epistola

CLXV

DILECTISSIMO & honorabili fratri Generoso, Fortunatus, Alipius, Augustinus in domino salutem. Quoniam nobis notam esse uoluisti epistolam quam ad te Donatistarum presbyter dedit, quanquam eam tu quoque catholicus animo deriseris, tamen ut ei potius si nō desperate desipit cōsulas, hæc ad eum rescripta petimus perferas. Ille enim ordinē Christianitatis ciuitatis uestræ tibi ut insinuaret iussisse sibi angelum scribit, cum tu teneas Christianitatem, non ciuitatis tuæ tantum, nec Africæ uel Afrorum sed totius orbis terræ, quæ annunciata est & annunciatur omnibus gentibus. Vnde illis parum est quos præcisos esse non pudet, nec sibi subueniunt, ut cum possunt redeant ad radicem, nisi etiam secum alios præcidere, & sicut ligna arida in ignem destinare conentur. Quapropter si tibi ipse angelus astitisset, quem sibi ille propter te astitisse, quantū arbitramur, astuta nouitate cōfingit, & hæc ipsa tibi dixisset, quæ iste mandato illius tibi se insinuare dicit, oporteret te apostolicæ sententiæ memorem fieri qui ait: Licet si nos aut angelus de cælo uobis euangelizauerit præter id quod euangelizauimus uobis, anathema sit. Euangelizatum est enim tibi per uocem ipsius domini Iesu Christi, quod omnibus gentibus annunciabitur Euangelium eius, & tunc finis erit. Euangelizatum tibi est per propheticas & apostolicas litteras, quod Abrahæ dictæ sunt promissiones & semini eius quod est Christus, cū ei diceret deus: In semine tuo benedicetur omnes gētes. Has ergo promissiones tenenti, si tibi angelus de cælo diceret, Dimitte Christianitatē orbis terræ & tene partē Donati, cuius ordo tibi exponitur in epistola episcopi tuæ ciuitatis, anathema esse deberet, quia te à toto præcidere, & in partē cōtrudere conaretur & alienare à promissis dei. Si enim ordo episcoporū sibi succedentium considerādus est, quanto certius & uere salubriter ab ipso Petro numeramus, cui totius ecclesiæ figurā gerenti dominus ait: Super hanc petram ædificabo ecclesiā meā, & portæ inferorū nō uincunt eam. Petro enim successit Linus, Lino Clemens, Clemēti Anadetus, Anadeto Euaristus, Euaristo Alexander, Alexandro Sixtus, Sixto Thelesphorus, Thelesphoro Iginus, Iginio Anicetus, Aniceto Pius, Pio Soter, Soteri Eleutherius, Eleutherio Victor, Victori Zepherinus, Zepherino Calixtus, Calixto Urbanus, Urbano Pontianus, Pontiano Antherus, Anthero Fabianus, Fabiano Cornelius, Cornelio Lucius, Lucio Stephanus, Stephano Sixtus, Sixto Dionysius, Dionysio Felix, Felici Eutychianus, Eutychiano Gaius, Gaio Marcellinus, Marcellino Marcellus, Marcello Eusebius, Eusebio Melciades, Melciadi Syluester, Syluestro Marcus, Marco Iulius, Iulio Liberius, Liberio Damasus, Damaso Siricius, Siricio Anastasius. In hoc ordine successionis nullus Donatista episcopus inuenitur. Sed ex transuerso ex Africa ordinatum miserunt, qui paucis præsidens Afris in urbe Roma Montensium, uel Cuzupitarū uocabulum propagauit. In illum autē ordinē episcoporū qui ducitur ab ipso Petro usq; ad Anastasiū, qui nunc eandē cathedram sedet, etiam si quisquam traditor per illa tempora subrepisset, nihil

Gal. 1

Gal. 3

Gen. 12

Matth. 16

Petrus ecclesie
sicut totius figuram gerit.